

Lääne-Viru maakonnas Väike-Maarja vallas Raekülas kinnistu nr 4553831 (katastritunnus 92702:003:0013; lähiaadress Kopliale; edaspidi Kopliale kinnistu) eraldisel 1 aegjärgse raie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes OÜ Artiston Kinnisvara (registrikood 10606620) 29.02.2024 esitatud metsateatisest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lg 1 p 2, § 6 lg 2 p 22 ja lg 4, § 9 lg 1, § 11 lg 2 ja 8¹, metsaseaduse (edaspidi MS) § 41 lg 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lg 1 ja § 15 p 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”, otsustab Keskkonnaamet:

1.1 Jätta algatamata Lääne-Viru maakonnas Väike-Maarja vallas Raekülas asuva kinnistu nr 4553831 (katastritunnus 92702:003:0013, lähiaadress Kopliale; edaspidi Kopliale kinnistu) eraldisel 1 aegjärgse raie keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2 Täiendavad keskkonnameetmed lisaks õigusaktidest tulenevatele nõuetele ei ole vajalikud.

1.3 Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1 OÜ Artiston Kinnisvara volitatud esindaja Risto Sirg mets esitas 29.02.2024 Keskkonnaametile metsateatise Kopliale kinnistu eraldisel 1 aegjärgse raie tegemiseks. Raie on kavandatud 0,92 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 70 tm. Metsateatis on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris (metsaregister) nr 50000970560 all.

Kavandatav raieala paikneb Natura 2000 võrgustikku kuuluval Haavakannu loodusalal ning siseriiklikult kaitse alla võetud Haavakannu looduskaitseala Kullerkupu piiranguvööndis. Haavakannu looduskaitsealal kehtib looduskaitseaduses (edaspidi LKS) sätestatud kaitsekord Vabariigi Valitsuse 13.12.2018 määruse nr 118 „Haavakannu looduskaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri” (edaspidi kaitse-eeskiri) erisustega.

2.2 Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lg 1 p 2, § 6 lg 2 p 22, § 6¹ lg 3, § 7 p 4, § 9 lg 1, § 11 lg 2 ja 4, MS § 41 lg 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lg 1 ja § 15 p 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust ja asjaomase asutuse seisukohast (KeHJS § 6 lg 2 p 22, § 11 lg 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lg 2 p 22, § 11 lg 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse

tegemisel KeHJS § 11 lg-s 2 sätestatud tähtajast, otsus on tehtud 96 tööpäeva jooksul arvates KeHJS § 6¹ lg-s 1 nimetatud teabe saamisest (taotluse esitamisest)¹.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lg 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1 Kavandatav tegevus

3.1.1 Tegevuse iseloom ja maht

Kopliale kinnistu eraldisel 1 kavandatakse aegjärgset raiet 0,92 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 70 tm. Uuendusraiet (sh turberaie, mille hulka kuulub ka aegjärgne raie) tehakse, et võimaldada metsa uuendamist või uuenemist. Aegjärgse raie korral raiutakse uuendamisele kuulavas metsas puid hajali üle raielangi kahe või enama raiejärguna (MS § 28 lg 6 ja § 30 lg 2).

LKS § 14 lg 6 sätestab, et kaitstaval loodusobjektidel tuleb valik- ja turberaie tegemisel arvestada sama seaduse lisas sätestatud tingimustega, kui kaitse-eeskiri ei sätesta teisiti. LKS lisa „Valik- ja turberaie tingimused kaitstava loodusobjekti ning ranna ja kalda piiranguvööndis” p 2 kohaselt ei tohi 45–64-protsendilise algtaiusuga puistu esimese rinde täiust aegjärgse raie esimese järguga viia madalamale kui 30%. Kopliale kinnistu kehtivate metsa inventeerimisandmete (registreeritud 21.02.2017) kohaselt on eraldisel 1 kasvava puistu esimese rinde täius 58%, seega ei tohi antud juhul puistu esimese rinde raiejärgne täius langeda alla 30%.

3.1.2 Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

Kopliale kinnistu asub Lääne-Viru maakonnas Väike-Maarja vallas. Kavandatav raieala jääb alale, kus kehtib Väike-Maarja Vallavolikogu 27.03.2024 otsusega nr 80 kehtestatud Väike-Maarja valla üldplaneering² millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3 Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatava aegjärgse raie käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatöodel metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja³ §-s 19 sätestatuga.

3.1.2 Tegevuse energiakasutus

¹ Keskkonnaamet teavitas haldusmenetluse seaduse § 41 alusel metsateatise nr 50000970560 menetlustähtaja ületamisest (kiri on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 22.03.2024 nr 13-4/24/5882 all).

² Kättesaadav: <https://planeeringud.ee/plank-web/#/planning/detail/20103075>

³ Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

Energiakasutus raietöödel on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5 Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietöödel saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6 Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7 Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raietöödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8 Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2 Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1 Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Kopliale kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, kinnistu asub hajaasustuspiirkonnas.

Raiega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

3.2.2 Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raialal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Eraldisel 1 kasvav puistu asub sinilille kasvukohatüübis ning tegemist on küpse metsa arenguklassi kuuluva tamme enamusega puistuga.

3.2.3 Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatavast raiest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus aegjärgne raie läbi viiakse. Aegjärgne raie ei kutsu langiga piirnevatel aladel esile selliseid häiringuid, mis võiksid mõjutada keskkonna vastupanuvõimet. Raiet kavandatakse metsamaastikus, ala ei paikne veekogude rannal või kaldal, märgalal ning alal ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Haavakannu looduskaitseala kuulub Natura 2000 võrgustikku kuuluva Haavakannu loodusala koosseisu. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk on metsaökosüsteemi ja poollooduslike koosluste säilitamine, roheka õõskeele ja selle elupaikade ning teiste kaitsealuste liikide kaitse (kaitse-eeskirja § 14). Piiranguvööndis lubatud, vajalikud ja keelatud tegevused (sh metsa majandamise seonduvad) on sätestatud kaitse-eeskirja §-des 15, 16 ja 17.

Kavandatav raieala asub Eesti looduse infosüsteemi (EELIS) andmetel II kategooria kaitsealuse linnuliigi metsise (*Tetrao urogallus*) elupaigas (registrikood KLO9102182) väljaspool kukkede mäguala ning III kategooria kaitsealuse sambliku harilik kopsusamblik (*Lobaria pulmonaria*) leiukohas (registrikood KLO9701161). Nimetatud liigid ei ole Haavakannu loodusala kaitse-eesmärgiks, kuid on Haavakannu looduskaitseala kaitse-eesmärgiks.

Kavandatav raieala piirneb põhjast ning idast alaga, kus on registreeritud loodusdirektiivi⁴ I lisas nimetatud elupaigatüübi vanad laialehised metsad (*9020) tunnustele vastav metsala (edaspidi ka metsaelupaigad), mille kaitse kuulub nii Haavakannu loodusala kui Haavakannu looduskaitseala kaitse-eesmärkide hulka.

Kavandatavast raiealast põhja suunas ca 18 m kaugusel on registreeritud ka III kategooria samblikuliigi puna-näsasamblik (*Lecidea erythrophaea*) leiukoht (registrikood KLO9701220). Liiki ei ole eraldi nimetatud ei Haavakannu loodusala ega Haavakannu looduskaitseala kaitse-eesmärkide hulgas.

Kultuuriväärtuseid raiealal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4 Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud MS §-s 35.

3.3 Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatava aegjärgse raie keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatava raie mõju keskkonnaelementidele:

⁴ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ, looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:01992L0043-20070101&from=EN>

Kaitse-eeskirja järgi on puidu kokku- ja väljavedu keelatud külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib seda lubada juhul, kui pinnas võimaldab (kaitse-eeskirja § 17 lg 2). Pinnast ei kahjustata, kui puidu kokku- ja väljavedu tehakse külmunud pinnaselt või külmumata pinnaselt kaitseala valitseja nõusolekul, kui pinnas seda võimaldab.

Vesi - raiealal ja selle läheduses ei asu veekogusid, seega veekogusid ei mõjutata.

Välisõhk ja kliima - kavandataval raiel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksik raie eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus - raie on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele ja raie käigus ei jää puistu lagedaks, säilib täius vähemalt 30%, seega ei mõjuta raie eelduslikult oluliselt maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele - kavandatav raie neid elemente ei mõjuta, raie on kavandatud 0,92 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 70 tm, raietööde tegemisel ei suurene ümbruskonna liikluskooormus. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Raie teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatav raie on ühekordne lühiajalise mõjuga tegevus, kestusega umbes kuni üks kuu. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1 Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Aegjärgne raie on kavandatud Haavakannu looduslal. Ala kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” lisa 1 p 2 alapunktis 41. Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile.

Käesoleval juhul ei ole tegevus vajalik Haavakannu loodusala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lg 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lg 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi⁵ järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. Looduskaitseeaduse (LKS) § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu ehk eespool viidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

⁵ Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätteid (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande⁶ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega, vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2 Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Kavandatav aegjärgne raie on turberaie esimene järk, mille käigus vähendatakse puistu täiust mitte enam kui 30 protsendini, võimaldamaks puistu looduslikku uuenemist vana metsa turbe all, kuid puistu esimene rinne säilib (ei teki lagedat ala). Kuna puistu esimene rinne säilib, siis vana metsa osakaal piirkonnas ei lange, ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas. Puistu säilib, seega metsamaastik ei killustu ning maastikuilme ei muutu ning olulist kumulatiivset mõju ei ole.

Kavandataval raiealal ei ole Haavakannu loodusala kaitse-eesmärgiks olevaid loodusdirektiivi I lisas nimetatud metsaelupaigatüüpe (metsaelupaiku) ega liikide leiukohti, kuid raieala vahetus mõjualas (milleks loetakse kuni 30 m)⁷ põhjast ja idast piirneval alal on registreeritud Haavakannu loodusala kaitse-eesmärgiks oleva metsaelupaigatüübi *9020 (vanad laialehised metsad) tunnustele vastav metsaala. Raietoid ei tehta metsaelupaiga alal. Kokkuveoteede asukohta ei ole määratud kuid eraldise lõunapiiril on pinnastee, mida on varasemate raiete käigus kasutatud ja mida mööda toimub eeldatavalt metsamaterjali kokkuvedu. Seega, metsaelupaika ei kahjustata.

Kuna kavandatava raieala mõjualas ja raiealal ei asu lisaks eespool käsitletule muid Haavakannu loodusala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaigatüüpe ega liikide elupaiku, siis kavandatav raietegevus Haavakannu loodusala kaitse-eesmärke ei kahjusta.

Kavandatav raie ei mõjuta ebasoodsalt Haavakannu loodusala kaitse-eesmärke ega nimetatud ala terviklikkust.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Aegjärgne raie on kavandatud siseriiklikult kaitse alla võetud Haavakannu looduskaitseala Kullerkupu piiranguvööndis. Mõju looduskaitseala kaitse-eesmärkidele, mis kattuvad Haavakannu loodusala kaitse eesmärkidega, on käsitletud p-s 3.3.1.2. Loodusdirektiivi I lisas nimetatud elupaigatüüp *9020 (vanad laialehised metsad) on ka Haavakannu looduskaitseala kaitse-eesmärgiks (kaitse-eeskirja § 1 lg 2 p 2).

Kavandatav raieala kattub EELIS-e andmetel II kategooria⁸ kaitsealuse linnuliigi metsise (*Tetrao urogallus*) elupaigaga. Metsise ja tema elupaiga kaitse kuulub Haavakannu looduskaitseala kaitse-eesmärkide hulka (kaitse-eeskirja § 1 lg 2 p 4). Nagu enamik liike, on

⁶ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

https://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

⁷ Runnel, K. 2021. RMK rakendusuuring „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine”.

https://media.rmk.ee/files/Rakendusuuring_Metsafragmentid_lopparuanne_R1.pdf

⁸ Vastavalt Vabariigi Valitsuse 20.05.2004 määruse nr 195 „I ja II kaitsekategooriana kaitse alla võetavate liikide loetelu” § 8 lg 2 p-le 16.

metsis tundlik munemis- ja haudumisaegse häirimise suhtes. Metsise kaitse tegevuskava⁹ kohaselt on metsise põhiliseks häirimiseks pesitsusperioodil tehtavad metsatööd, trasside raied ning teised metsas tehtavad tööd. Pesitsusaegsed raied võivad viia pesitsuse ebaõnnestumiseni. Mängu-, pesitsuse ja poegade kasvatamise perioodiks on metsise puhul ajavahemik 1. veebruarist kuni 31. juulini. Sel perioodil elupaigas raietöödest hoidumine aitab vältida metsiste sigimisaegset häirimist ning pesade ja munade hävitamist ja tagada metsiste eduka pesitsemise. Tulenevalt LKS § 55 lg-st 5 on kaitsealuse loomaliigi isendi tahtlik häirimine paljunemise ja poegade kasvatamise ajal keelatud, mistõttu seatakse raietöödele ajaline piirang.

Lisaks kattub kavandatav raieala EELIS-e andmetel III kategooria¹⁰ kaitsealuse samblikuliigi harilik kopsusamblik (*Lobaria pulmonaria*) kasvukohaga. Hariliku kopsusambliku ja tema elupaikade kaitse kuulub samuti Haavakannu looduskaitseala kaitse-eesmärkide hulka (kaitse-eeskirja § 1 lg 2 p 4). Tegemist on vanade lehtpuude, harva okaspuude ja noorte puude tüvedel vanades metsades ning puisniitudel kasvava liigiga. Ohuteguriteks peetakse metsaraieid kasvukohas, mikrokliimaatiliste tingimuste (valgus, niiskus, temperatuur, õhu liikumine) muutumist kasvukohas ka piirneva (lage)raie servaefekti tõttu ning sobivate peremeespuuliikide (vanad haavad ja kõvapuidulised lehtpuud) ja vanade sidusate metsade kadumist metsamaastikus.

LKS § 55 lg 8 sätestab, et keelatud on III kaitsekategooria taimede, seente ja selgrootute loomade hävitamine ja loodusest korjamine ulatuses, mis ohustab liigi säilimist selles elupaigas. Antud hariliku kopsusambliku leiukoht on 121,29 ha suurune ja kavandatav raieala hõlmab sellest väikese osa. Kui hariliku kopsusamblikuga kaetud puid ning leiukohas asuvaid vanu lehtpuid (kehtivates inventeerimisandmetes kirjeldatud tammed, olemasolul ka pärnad ja haavad) ei raiuta, siis raie liiki ei kahjusta.

Kopliale kinnistu piirneb igast küljest (v.a lõunaküljest) sihtkaitsevööndiga, kus on keelatud majandustegevus ja loodusvarade kasutamine (LKS § 30 lg 2 p 1 ja 2, kaitse-eeskirja § 12 p 1 ja 2). Kinnistu (sh eraldise 1) lõunapiiril on pinnastee, mida on varasemate raiete käigus kasutatud ja mida mööda toimub eeldatavalt metsamaterjali kokkuvedu. Seega, sihtkaitsevööndit ei kahjustata.

Alal ja selle vahetus mõjualas ei ole registreeritud muid Haavakannu looduskaitseala kaitse-eesmärgiks olevaid väärtuseid, mida raie mõjutaks.

Kavandatavast raicalast põhja suunas ca 18 m kaugusel on registreeritud veel ka III kategooria samblikuliigi puna-näsasamblik (*Lecidea erythrophaea*) leiukoht (paikneb metsaelupaiga alal), mida kavandatav raie ei kahjusta.

3.3.2 Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Kavandatava raieala vahetus mõjualas (milleks loetakse kuni 30 m) ei ole käesoleva seisuga registreeritud muid raieid (kehtivad registrikanded), kuid aegjärkset raiet kavandatakse ka lõunapoolsel naaberkinnistul Ella (katastritunnus 92702:003:0019) ja selle naaberkinnistul Kübarsepa (katastritunnus 92702:003:0340). Keskkonnaametil on Haavakannu looduskaitseala

⁹ Keskkonnaministri 20.05.2015 käskkirjaga nr 456 kinnitatud „Metsise (*Tetrao urogallus*) kaitse tegevuskava” (leitav: <https://pilv.envir.ee/index.php/s/7i5MKGRrkTqXK6r?path=%2FLoomad%2FLinnud>)

¹⁰ Vastavalt keskkonnaministri 19.05.2004 määruse nr 51 „III kaitsekategooria liikide kaitse alla võtmine” § 3 p-le 7.

piiranguvööndis lähtuvalt kaitse-eeskirja § 15 lg 2 p-st 5 õigus kaaluda turberaie (sh aegjärgse raie) lubamist kuni 2 ha suurusel alal juhul, kui raie ei kahjusta ala kaitse-eesmärke.

Kopliale kinnistu eraldisel 1 kavandataval aegjärgsel raiel ja muudel kaitse-eeskirja ja kaitse-eesmärkide kooskõlas olevatel raietel ei ole olulist mõju (sh kumulatiivset), sest raiel säilib puistu esimene rinne (ei teki lagedat ala) ja ei muudeta oluliselt ka puistu täiust. Seega, kavandataval raiel ei ole olulist mõju kaitse-eesmärkidele.

Raie on kooskõlas üldplaneeringuga, kaitse-eeskirjaga, LKS-ga, MS-ga ning muude õigusaktidega, seega eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3 Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raie puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Vastavalt kaitse-eeskirja § 17 lg-le 2 on piiranguvööndis keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja (kaitse-eeskirja § 3 kohaselt Keskkonnaamet) võib seda lubada juhul, kui pinnas võimaldab.

LKS § 14 lg 6 sätestab, et kaitstaval loodusobjektidel tuleb valik- ja turberaie tegemisel arvestada sama seaduse lisas sätestatud tingimustega, kui kaitse-eeskiri ei sätesta teisiti. LKS lisa p 2 kohaselt ei tohi 45–64-protsendilise algtäiusega puistu esimese rinde täiust aegjärgse raie esimese järguga viia madalamale kui 30%. Kopliale kinnistu kehtivate metsa inventeerimisandmete (registreeritud 21.02.2017) kohaselt on eraldisel 1 kasvava puistu esimese rinde täius 58%, seega ei tohi antud juhul puistu raiejärgne esimese rinde täius langeda alla 30%.

LKS § 55 lg 6 järgi on kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häiriminepaljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal keelatud. Raietööde (sh metsamaterjali kokkuvedu) tegemine on metsise paljunemise ja poegade kasvatamise perioodil 1. veebruarist kuni 31. juulini keelatud. LKS § 55 lg-st 6¹ lähtuvalt on keelatud looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. Lindude pesitsemise tippaeg on aprilli keskpaigast suve keskpaigani, seega tagab raietöödele seatud ajaline piirang pesitsusrahu ka teistele metsalindudele.

LKS § 55 lg 8 sätestab, et keelatud on III kaitsekategooria taimede, seente ja selgrootute loomade hävitamine ja loodusest korjamine ulatuses, mis ohustab liigi säilimist selles elupaigas. Haavakannu looduskaitseala kaitse-eesmärgiks oleva hariliku kopsusamblikuga kaetud puude raie on keelatud ning liigi leiukohas säilitada kõik vanad lehtpuud (tammed, pärnad, haavad).

Soovitused lähtuvalt metsise elupaiganõudlusest:

- 1) säilitada suuremaid haralisi mände ja I rinde koosseisus haaba (sobivad metsisele mängu- ja toidupuudeks);
- 2) hoida võimalikult palju puhmastikuga maapinda raiedmetest puhtana (koondada raidmed kokkuveoteedele), et mitte vähendada oluliselt metsiste toitumiseks vajaliku puhmastiku pinda ja ligipääsetavust tibudele.

Metsise jaoks on oluline puhmarinde, eriti mustika säilimine, mis on tähtsal kohal metsise toidulaual. Suuremad haralised männid sobivad metsisele mängu- ja toidupuudeks.

Metsa majandamisel tuleb säilitada koosluse looduslik tasakaal ning liikide ja vanuse mitmekesisus (kaitse-eeskirja § 15 lg 3).

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud metsa majandamise eeskirjaga.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4 Eelhinnangu järelendus

Kavandataval aegjärksel raiel pole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Ebasoodsad mõjud Natura 2000 võrgustiku alale on välistatud. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Haavakannu loodusala, mis kuulub Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja ala terviklikkusele.

2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.

3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariiolukordi või suurõnnetusi.

4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariiolukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Asjaomased asutused on loetletud KeHJS §-s 2³. Eelhindamise otsus on koos metsateatise otsusega metsaregistris ning avalikustatakse väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

Eelhinnangu koostaja:

Ülle Visnapuu
metsahoiu vanemspetsialist
metsaosakond